

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Ljubljana
Ljubljanska knjiznica

Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 8. junija 1922.

ŠTEV. 68.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Varanje kmeta.

Parlamentarna kronika beleži, da se je velika skupina poslancev iz vladnih strank in opozicije izrekla proti 200% povišanju zemljarine in da je vsled tega načrt finančnega ministra dr. Kumanudija po zvišanju obdavčenja zemljiške rente propadel.

Poslanci so s svojim uspehom lahko zadovoljni. Kajti vrtili se bodo med kmete in na shodih zmagovalno povdarjali svoje zasluge, da so kmeta-volilca obvarovali velikih gmotnih žrtev s tem, da so prepričali nameravano obdavčenje. Nočemo se toliko spuščati v ponavljanje dokazov, da je bilo nameravano povišanje zemljarine, ki bi moralo biti vsekakor diferencirano po kulturah zemlje, gospodarsko utemeljeno in opravičeno. Omejiti se hočemo na ugotovitev, kako se danes kmeta vara in indirektno v mnogo večji meri obdavčuje, kakor pa bi znašala njegova obremenitev pri primerni prireditvi direktnih davkov.

Indirektna obdavčitev je v naši državi sistem, ki smo ga podedovali od Srbije. Tudi tam so imeli politiki interes, da pripovedujejo kmetu dan na dan bajke o uspehih njihove vztrajne borbe za kmetijske interese in proti davčni obremenitvi. Vzgojili so ga s to demagogijo tako daleč, da ni država niti zemljiškega katastra imela in da se vse poslovanje vrtelo okrog topij.

Zato pa plača kmet davek na sto indirektnih načinov. Ko kupi blago, plača uvozno carino in prometni davek, eventuelno še davek na vojne dobičke, v trafiki plača monopolne takse, pri speceriji in kolonijalnem blagu plača trošarino, v vsakem državnem uradu plača nebroj taks, toda vse to več ali manj neopaženo, dasi znaša skupaj morda desetkratno svoto tega, kar on plača na realnih direktnih davkih.

Direktni davki, ki jih danes plača kmet direktno, so tako smešno neznamni, da ne igrajo v celotnem državnem proračunu nikake vloge. Tako znaša na primer zemljiški davek v Sloveniji v zadnjem finančnem letu 1920/21 7.606.814 kron in državni pribitek na zemljarino pa 10 milijonov 992.774 kron, medtem ko plačajo mnoga posamezna industrijska podjetja po 5 do 8 milijonov kron davkov. Pri skupni vsoti vseh direktnih davkov v Sloveniji, v znesku 192.883.610 kron, znaša zemljiški davek komaj eno desetino. Devet desetnin se vali na trgovino, industrijo in obrt.

Pri tem pa še ni vpštevan med direktnimi davki davek na poslovni promet, od katerega odpade na Slovenijo delež v znesku 160 milijonov kron, torej skoraj toliko kot vsi drugi direktni davki in doklade z vojnim davkom skupaj. Povdarjamo, da se je ta skrajno nepravilni in nemovalni davek vpeljal brez posebnih težkoč in da on bremeni predvsem

trgovino in industrijo, kateri nalaga vodenje knjig in inkvizitorno kontrolo. Kmet je bil tega davka pri nas oproščen in naši politični prijatelji kmeta vseh strank imajo nov predmet, kako bodo hvalili svoje zasluge za kmetijski stan, češ da se je njihovi vztrajni borbi posrečilo obvarovati ga tega občutnega obdačenja. Poglejmo, kako je pa na Češkem. Tam podlega prometnemu davku kmet ravnotako kakor obrtnik in trgovec, kar je tudi gospodarsko edino pravično in utemejeno, ker je kmet ravnotako producent blaga, kakor obrtnik odnosno industrijec in trgovec, v kolikor donaja svoje izdelke na trg ter direktno kupčuje z njimi. Na Češkem mora voditi kmet knjigo o poslovnem prometu, v katero tedensko zapisuje, koliko prometa je napravil. In to je tam mogoče, dasi je agrarna skupina poslancev dovolj jaka v parlamentu, ker je dovolj trezna, da uvideva, da davki ne smejo biti nemoralno porazdeljeni med posamezne družabne sloje.

Pri nas pa se sistem in smer davčne politike lahko označi z enim izrazom, namreč »strah pred volilcem«. Vse čuti instinktivno, da je sedanje davčno skrupulacijo nevzdržno, da pa je demagogija in naš tisk pripeljal velik del volilcev tja, da jim ni več mogoče povedati resnice o državnih in javnih finančah v obraz, marveč se jih mora limati in popati z republikanstvom, s seljačko republiko, z komunizmom in še radikalnejšimi fantomi.

Nov uspeh za kmeta so dosegli politiki v finančnem odforu s tem, da so dali kmetijskim zadrugam vse mogoče privilegije, prostost od davkov in pristojbin. Najbolj komično na celi stvari je, da je kljub tej politiki vlade večina izrazito kmetijskih skupin v opoziciji, namreč razen Radičeve, tudi Avramovičevi zemljoradniki. Imeti privilegije in streljati vladi v hrbet se po vrhu, to je res unikum, ki je samo v obljubljeni Jugoslaviji mogoče.

Kar primanjkuje na direktni obdačitvi kmeta, se prevlači na trošarino, monopole, takse, carino, katerih vsak pojedin dohodek ogromno presega vse direktne davke. Tako plačamo samo na monopolnih pristojbinah po proračunu pol milijarde kron v Sloveniji. »Ako ni šlo z zemljiškim davkom, povišamo te dohodeke,« misli si vlada, in kmet jih bo plačal nevede, kdaj in kje.

Toda naš kmet je v svojem zdravem jedru preveč bistroumen in lokav, da ne bi uvidel te plitve igre, katere račun bo plačal vendarle več ali manj on sam. Upamo zato, da ni več daleč čas, ko kmet ne bo več hotel biti izigravan na ta način.

Ekonomija našega lesa.

(K. Tiefengruber, Maribor.)

Neki trgovec, domači podjetnik, dobi nedavno naročilo na vagon sodovih čepov iz Avstrije, čisto navadni leseni izdelki, kakor jih vsak strugar pri nas lahko dobavlja, čepi pa so prišli iz tujine vzlic precejšnjim uvoznim stroškom ceneje, ko domači izdelek.

To je samo primer, kojemu bi lahko privrtil nebroj podobnih prikazni, ki vse nepobitno potrjujejo dejstvo, da mi z našim lesnim bogatstvom ne znamo gospodariti.

Naša lesna industrija in trgovina obstoja v obče v dobavi surovine iz naših gozdov, kjer se les poseka, na priprostih žagah razreže ter od tam s posredovanjem naših lesnih trgovcev proda v tujino.

Neznatna količina lesa se sicer že pri nas porabi v izdelovanje industrijskih pridelkov, ki pa nikakor ne tvorijo predmet obsežnega izvoza, kakor bi pri stanju naravnega lesnega bogastva naše države bilo lahko pričakovati.

Okrogel, tesan in rezan les se spravlja v ogromnih količinah čez mejo, inozemska lesna industrija še le vleče iz te dragocene tvarine oni dobiček, ki bi prav lahko ostal doma, če bi se pri nas vzbudila prava vnema in bistveno spoznanje uspešnega gospodarstva z lastnimi darovi narave, v prid in blagor naroda in države.

Na zadnji strojni razstavi na Lipkem so bili videti stroji najnovejše sestave, ki mehanično obdelujejo les v polizdelke najrazličnejših vrst, tako naglo, precizno in dovršno, kakor jih z našimi priprostimi pripomočki sploh ni mogoče izdelovati.

Tisti stroj, ki stoji, recimo kje v Nemčiji, ter dela lesene ročaje za razno orodje, stal in delal bi prav tako lahko tukaj pri nas, kar na licu mesta, kjer raste les.

Človeški izum v izpopolnitvi strojev je splošna posest. Zakaj neki bi se je mi kot gospodarji surovine, ne smeli posluževati!

V območju slovenskega Pohorja imamo sicer že neko lesno industrijo, ki pa razven rezanega blaga ne proizvaja za izvoz nobenih izdelkov; in ravno tukaj bi se dala vzpostaviti moderna lesna obrt, ki bi izkoriščala ogromne količine lesa, ki danes kot odpadki gnijo po strugah, jarkih in cestah, oškodujoč prebivalstvo in posestnike za dobičke, ki bi nam jih nudila pametna ekonomija.

Nedavno so si pogledali strokovnjaki les-obdelovalne obrti nekaj pozorišč Pohorskih lesnih skladišč in žag; narisali so mi načrt, kako bi se dalo iz uničujočega se blaga zasluziti lepe svote, če bi se našli podjetniki, ki bi udeležili lesno industrijo po sledečih načelih.

Tam, kjer segajo prometne žile precej v osredje Pohorskega gozdovja, ter so naravne gonilne sile na razpolago, se zgradi velikopotezno tvorniško podjetje, ki bi razpolagalo z stroji najnovejše sestave za izdelovanje lesenih polizdelkov, recimo stroji, ki izdelujejo: ročaje za orodje, čepe za posodo, vzorčne škatlje in cevi, toporišča, deščice za parkete in zaboje, in nebroj drugih enakih stvari vsakdanje rabe iz mehkega in trdega lesa. Večina teh polizdelkov se napravi iz lesa, ki kot rezano blago ne pride na trg, iz odpadkov, skratka iz tvarine, ki pri nas ne najde skoro nobene primerne porabe. Stroji delajo vse to z nedosežno preciznostjo, brez strokovno izvežbanega osobja, v vsaki zaželjeni kakovosti, in kar je glavno, izpodbije se vsaka tuja konkurenca glede dobavne cene; in tudi kar se tiče ka-

kovosti, bi brezdvomno dosegli inozemstvo, mogoče ga celo prehiteli.

Naše domače podjetje te lesne industrije, ki bi delovalo z neprimeroma manjšimi režijskimi stroški, kakor inozemstvo, in bi mu stal neposredno neizčrpljiv vir vsakovrstne surovine na razpolago, krilo bi popolnoma vso domačo potrebo raznih lesnih izdelkov, izvažalo bi se vrh tega lahko v velikih količinah v inozemstvo, kjer bi uspešno naša roba tekmovala s tujimi izdelki.

Na Nemškem se je udomčila danes že jako razvita vrsta lesne industrije, ki se bavi z izdelovanjem stanovanjskih hiš po nedosežno izvršenih načrtih.

Te stanovanjske hiše so pravi umotvori ter predstavljajo nekaj popolnoma novega v tej stroki; stavbe so v higieni, estetičnem in praktičnem oziru prvovrstne, njih konstrukcija trpežna in povsem jako duhovito premišljena.

Če bi se naši podjetniki v zvezi z prej začrtanim obrtom poprijeli tudi zgradb lesenih hiš po nemškem vzorcu, bi si ustvarili nekaj popolnoma novega, naši lesni industriji dali novo smer, ki bi dovedla prizadete sloje do blagostanja; izkoriščanje našega lesa v ekonomičnem oziru bi bila gospodarski pridobitek največjega pomena.

Razven potrebne inicijative ter podjetnega duha v naših trgovskih in obrtniških krogih, potem pa velepoteznega mišljenja sploh, nam ne manjka za uresničenje začrtanega projekta ničesar. — Mogoče, da se najdejo moške, ki bi ulegli uvaževati naš predlog, ter obrnili pozornost na idejo, ki obeta uspeh, v gospodarskem razvoju naše domače obrti.

Načrt podjetja, ki je mišljeno kot delniška družba, vsestransko izdelan, stoji interesentom na razpolago, in tudi vsa potrebna pojasnila bi dal naš poročevalec radovojno, če se dočnikniki obrnejo na njega.

Občni zbor gremija v Mariboru.

(Dalje.)

Komaj smo si oddahnili lansko leto od ukinitja verižniškega urada, že nam je naprtlo ministrstvo za socialno skrbstvo s svojo naredbo spet novo iznenadenje. Ustanovili so se verižniški uradi v novi obliki pod imenom Uradi zoper navijanje cen in delovanje teh so imeli policijski organi s tem, da izvršujejo ovadbe, obsodbe pa naša redna sodišča. Posledica te naredbe je bila, da se je začela prava gonja le proti legitimnim trgovcem, ne pa proti pravih verižnikom in navijalcem cen, katere se ni, ali se jih ni hotelo najti. Tiralo se je nebroj trgovcev k sodniji, ki so tudi bili več ali manj občutno kaznovani. Seveda pa ostane sodba o teh kaznih le nam v presojevanje, tem lažje, ker zamoremo konstatirati, da ni bil niti eden trgovec kaznovan zaradi navijanja cen, temveč le zategadel, ker ni imel blaga s cenami označeno. Izkazalo se je toraj, da naš trgovec ni nikak verižnik in navijalec, ampak le skromen in pošten trgovec, ki si hoče svoje življenje le s skromnim dobičkom

ohraniti. Obsojati moramo tembolj tako naredbo, kakor tudi kazni, ki se glasé zaradi neoznačenja cen na toliko in toliko denarne globe, kar bi se pa še dalo zaradi malomarnosti oprostiti, ampak da se glase kazni za take stvari na toliko in toliko dni zapora razen denarne kazni, pa moramo tukaj najodločneje obsojati. Ker se torej trgovcu nikakor ne more predbacivati, da je goljuf, ubijalec itd., mora biti skrb gremija tudi v bodoče, da take zaporne kazni, ki v moderni državi veljajo le za najslabše zločince, v naši državi odpravi.

Jednako mnogo posla je imel gremij tudi z neumljivimi carinskimi naredbami. Žalibog, da v tem oziru do sedaj še ni mogel pokazati izdatnih uspehov. Vendar pa bode treba bodočemu odboru prevzeti skrb, da ne izpusti nikdar te važne in kočljive zadeve iz vidika in posveti vso svojo silo za doseg boljšega in praktičnega carinskega sistema.

Poročilo načelnika, ki se je sprejelo z velikim odobravanjem na znanje. Nato se je ogasil k besedi Zvezni tajnik I. Mohorič, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad izrednim obiskom občnega zbora, kar je dokaz, da se mariborstvo tesno oklepa svoje organizacije in v polnem obsegu ceni njen pomen, medtem, ko moramo v drugih okrajih v tem oziru žalibog konstatirati precejšnjo mlakost v trgovskih krogih napram svoji stanovski organizaciji, kar nam škoduje in otežuje delovanje. Trgovstvo ima v naši državi zelo težko pozicijo in naša stremjenja so naletela dosedaj le gluha ušesa. Nočejo slišati naših predlogov za ustanovitev gospodarskega sveta, niti za reformo carinskega in železniškega sveta, marveč birokratsko odločujejo brez zastopstva gospodarskih krogov preko njih in največkrat celo proti njim. Ni čudno, da se je razvilo med trgovstvom po celi državi silno protestno gibanje in da sta se vršila že dva protestna zbora v Beogradu. Sedaj se pripravlja tretji, na katerem bodo zastopani delegati vseh trgovskih organizacij v naši državi, ki bo izrekel svojo sodbo o gospodarski politiki dosedanjih vlad.

Izmed vprašanj iz ožjega kroga gremijalnega okoliša je najvažnejša revizija trgovske pogodbe z Avstrijo, ker poteka veljavnost stare začasne pogodbe z koncem junija 1922, kjer bo ravno vprašanje obmejnega prometa igralo najvažnejšo vlogo. Zbornici se kljub prizadevanju ni posrečilo dobiti načrt pogodbe o obmejnem prometu, ki je že od obojestranskih delegatov sprejet in podpisan. Ministrstvo se igra v tem oziru skrivalnico in ne da organizacijam možnosti, da bi izrazile svoje mnenje in svoje protipredloge. Važna akcija je sedaj v teku za samostojno trgovsko bolniško blagajno.

Po volitvah v pridobinske komisije bo sestava cenilnih komisij za ocenitev poslovnega prometa najvažnejši dogodek prihodnjega meseca. Zveza je baš sedaj razposlala vsem gremijem tozadevne okrožnice in naloga gremijev je, da poverijo te važne mandate možem, ki podrobno poznajo poslovne in pridobinske razmere vseh panog gospodarstva, ki so objektivni in nepristranski ter vzivajo vsesplošno zaupanje.

Pri sestavi proračuna je ravno za pospeševanje trgovine in obrti bilo črtano največ kreditov, ker že mesec nimamo pravega trgovinskega ministra.

Znano Vam je, da se ne izplačujejo že od januarja t. l. profesorjem in učiteljem na strokovnih šolah, honorarji za nadure, znano Vam je, da je radi tega morala izbruhniti pretekli teden celo stavka. Za prihodnje finančno leto so črtani vsi krediti za trgovsko šolstvo, da bi bil ta denar najbolj produktivno naložen.

Omeniti moram tudi zadevo branjecev v Mariboru, radi katere se je kritiziralo postopanje Zveze. Zveza gremijev je imela najboljši in edini namen koristiti interesom stvari same, ker so povsod v gremijih združene vse stroke trgovinskih obrtov, od najprimitivnejše do veletrgovine. Ako je ta akcija naletela na nespornazumljenje pri gremiju in zadrugi branjecev, nima Zveza nikakega interesa forsirati združitve ampak bo vpoštevala sklepe obe obstoječih organizacij. Zadeva delavnege časa je bila revidirana od zakonodajnega odbora, uspeh nam dosedaj še ni znan. Gremij in Zveza sta se razen tega, kar ste čuli v poročilu, trudila letos ogromno v zadevi regulacije deviznega prometa, dalje glede raznih poštnih zadev. Sploh prinašajo še vedno se menjajoče naredbe našim organizacijam toliko posla in vsiljujejo toliko bojev, da se trgovstvo sploh k pozitivnemu delu ne more vrniti. Zato je skrajni čas, da dobimo enotno državno trgovsko organizacijo za celo kraljevino, ki bi mogla z močnimi vplivom zastopati naše interese pri vladi in izposlovati vpoštevanjem naših predlogov. Naloga trgovstva je, da se v ta namen sklicane skupščine v Beogradu mnogoštevilno udeleži. Dalje prih.)

Fr. Zelenik:

Iz žitne trgovine.

Vrste pšenice: 2. trgovske vrste. Trgovina razvršča pšenico po proizvajalcih in nakladalnih postajah. Navajam v nastopnem označbe, kakor je čitamo v tržnih in borznih poročilih in v ponudbah prodajalcev in posredovalcev. Alžirska: glej Bone, Constantine. Angleška: Chidham, Golden Drop, Hallett Viktoria, Hardcastle, Red Lammas, Talavera, Webbs Challenge.

Argentinska: (Bahia blanca, Barletta, Buenos Aires, La Plata, Rosafé, Rosario, Saldome, Santafé, Tusella), jako dobra rdeča pšenica. Primesi 2 do 8 odstotkov. Žetev: december-januar.

Arnautka: ruska trdozrnata pšenica za zdrobe in pšeniko. Jarina. Primesi do 5 odstotkov. Žetev: Avgust-september.

Atbara: indijska rdeča, trda pšenica. Primesi 5 do 12 odstotkov. Žetev: Februar-april.

Avstralska pšenica: (South Australia, Viktoria), bela, srednje trda. Žetev: december-januar.

Azima: ruska precej trdozrnata, dobra pšenica. Primesi 4 do 8 odstotkov. Žetev: julij-avgust.

Bahia blanca: argentinska bela trda. Primesi do 8 odstotkov. Žetev: december-januar.

Baltiška: (Danziger, Königsberger, Rostocker) dobra bela vrsta. Primesi 1 do 2 odstotka. Žetev: julij-avgust.

Banaška: trda pšenica izborne kakovosti, rdeča, ima mnogo lepivca. Primesi do 1 odst. Žetev: junij-julij. Barletta (glej argentinska).

Bombay: indijska bela, rdeča ali mešana jako trda pšenica. Moka bela. Primesi do 12 odstotkov. Žetev: februar-april.

Bone: alžirska trdozrnata. Se rabile za zdrobe.

Berdianski: ruska trda pšenica. Bulgarska: Burgas, Varna.

Burgas: bulgarska pšenica.

Chicago: krepka, rdeča, jako dobra jarina. Primesi 2 do 8 odstotkov. Žetev: julij.

Chile: težka, bela, trda in velikozrnata pšenica. Primesi 2 do 8 odst. Žetev: december-januar.

Constantine: alžirska trdozrnata pšenica za zdrobe.

Danziger: nemška pšenica dobre kakovosti, bela. Žetev: julij-avgust.

Delhi: najboljša indijska pšenica mešane barve. Primesi 4 do 10 odstotkov. Žetev: februar-april.

Donavska: (rumunska, moldovska), dobra vrsta z mnogo lepivca. Primesi do 8 odstotkov. Žetev: julij-avgust.

Dulut: najboljša severoameriška rdeča pšenica. Primesi 2 do 4 odst. Žetev: julij-avgust.

Girka: ruska pšenica enaka azimi.

Hallett Viktoria Hardcastle: angleška pšenica.

Hard Winter: severoameriška označba kakovosti. Produktna borza v Newyorku je izdala določbe, po katerih se proceni (klasificira) vsaka pošiljatev pšenice iz proizvajalšč. To cenitev izvršuje od borznega »Committee on grain« nastavljeni »inspector«. Tu omenjene določbe pojasnim natančneje v enem sledenčih člankov.

Indijska: glej Atbara, Bombay, Delhi, Kalkuta, Kuraci, Nagpore, Pissi.

Kalifornijska: (Oregon, Walla Walla), jako dobra pšenica. Primesi 2 do 6 odstotkov. Žetev: junij-julij.

Kanadska: Dobra rdeča pšenica. Primesi 2 do 5 odstotkov. Žetev: julij-september.

Kansas: (Združene drž.) priljubljena rdeča pšenica, ima mnogo lepivca. Primesi 2 do 4 odstotke. Žetev: junij-julij.

Königsberger: glej Danziger.

Kubanka: ruska jako trda pšenica najboljše kakovosti. Primesi tudi do 6 odstotkov. Žetev: avgust-sept.

Kuraci: indijska pšenica (glej zgoraj).

Landweizen: nemška, jako moknata pšenica srednje kakovosti. Barva mešana. Primesi malo. Žetev: julij-avgust.

La Plata: glej argentinska.

Macaroni Wheat: glej Hard Winter.

Manitoba: glej Kanada.

Michigan: amerik. bela pšenica; se meša z drugimi vrstami.

Milwaukee: (Združ. drž.), krepka rdeča jarina dobre kakovosti. Primesi 2 do 8 odstotkov. Žetev: julij.

Minnesota: (Združ. drž.) jako dobra pšenica.

Mixed Winter: glej Hard Winter.

Moldova: glej donavska.

Nagpore: indijska rdeča, trda, dobra pšenica. Zelo veliko primesi. Žetev: februar-april.

Nikolajev: ruska pšenica, glej azima.

Nemška: glej Landweizen.

Northern: glej Hard Winter.

Oregon: glej Kalifornijska.

Perzijska: barva mešana, trda. Veliko primesi. Žetev: marec-april.

Pfäizer: glej Danziger.

Pissi: indijska pšenica.

Poljska: rdeča, srednje trda, različne kakovosti. Primesi 3 do 6 odst.

Red Winter: (Združ. drž.) jako dobra vrsta, rdeča, mnogo lepivca. Primesi 3 do 5 odstotkov. Žetev: junij-julij.

Ricella: glej argentinska.

Rostock: glej Danziger.

Ruska: glej Azima, Berdianski, Girka, Kubanka, Nikolajef, Saksonka, Tagaurog, Teodosia, Ulka.

Saksonka: severoruska, srednje trda, rdeča pšenica jako dobre kakovosti. Primesi 3 do 5 odstotkov. Žetev: avgust-september.

Saldome: glej argentinska.

South Australija: glej avstralska.

Spring: (Združ. drž.) najboljša vrsta pšenice. Spring obsega: Chicago, Duluth, Milwaukee, Minnesota. Primesi 3 do 5 odstotkov. Žetev: julij-avgust.

Taganrog: ruska trdozrnata, rmena pšenica za zdrobe. Žetev: julij-avgust.

Talavera: angleška pšenica.

Teodosia: ruska rdeča pšenica.

Tusella: argentinska pšenica.

Podlistek.

Ing. M. Savič:

Naša Industrija In obrt.

(15. nadaljevanje.)

Ako računamo, da bi kultura riža v Bački lahko dala 1000 kg luščenega riža na ha, kar bi zneslo v Kočanih okrog 70.000 kg, v Strumici 1.500.000 kg, v Bogomili okrog 750.000 in v Demirkapiji okrog 170.000 kg, torej skupno 3 milijone kg, bi ta skupna množina sicer ne zadoščala za našo prehrano, vendar pa bi pokrivala znatni procent naše potrebe.

Ako bi se regulirala Pregalnica pri Kočanih in ako bi se teren vzdolž kanala kralja Petra preuredil za kultiviranje riža, bi se dalo pričakovati, da bi domača produkcija krila domačo potrebo.

Poljedelsko ministrstvo bi moralo posvetiti kulturi te rastline večjo pažnjo in poslati kakega strokovno izobraženega poljedelca, da bi proučil kulturo riža v Valenciji na Španskem in jo udomačil pri nas. Razen tega bi se moralo ščititi našo kulturo riža z visoko carino. Ta carina bi ne smela biti manjša od po-

lovične vrednosti luščenega riža tako, da bi se dala vzdržati in razširiti kultura riža, odnosno, da bi se vsaj uvažal samo surovi riž, ki bi se potem v nekaterih naših pomorskih mestih luščil.

9. Naša produkcija tolčene in mlete paprike v Severnem Banatu.

V Djali, Krsturu, Turški Kaniži, Jožefovu, Sanadu Čoki, Tisti St. M. klošu, Srbskemu Padeju, Bečkereku, Sv. Ivanu, Sirigu Orosloamu, Karlovu, Branjevu, Bočaru, Veliki Kindi, Mokrinju, in Deski se producira okrog 20 vagonov paprike. Središče proizvodnje je vas Djala, ki producira sama 6—7 vagonov. V Djali se nahaja sušilnica in mlin za papriko. Kulturo paprike je vpeljal v tem kraju leta 1909 g. Svetozar Koledin. Razen teh krajev, ki se nahajajo v Banatu, se paprika prideluje tudi v Bački in sicer v Martonošu, Horgošu, Subotici in pri Šajkaškem sv. Gjorgju.

Paprika se naseje v gredah in se pozneje porazsadi po njivah, kadar pa je dozorela, se nabere in se poveže ter naniza v vence. Venci so navadno 1½ do 2 kg težki. Na katastralni oral se dobi 250 vencev, torej

okrog 500 kg paprike, kar je vrglo v mirnih časih okrog 2000 kron, sedaj pa okrog 15.000 kron. Samoobsebi se razume, da se na onih krajih, kjer se ob suši ne zaliva, ne prideluje na oral več kot 100 kg paprike ali pa še manj.

Paprika se suši na solncu in v sušilnicah. V Segedinu sušijo papriko v sobah, ki so 3 m visoke, 5 m dolge in 4½ do 5 m široke. V njih se kuri v železni peči z razvodnimi pečmi, ki so pokrite z zemljo, da ne bi se paprika prižgala. Para, katero oddaja paprika, se pušča s pomočjo enega 30 cm ventila in dveh 15 cm ventilov, da se paprika ne bi pokvarila.

V jeseni se paprike sušijo v sušilnici 72 ur, od novembra do januarja 48 ur, pozneje pa 24 ur, ker so paprike, ki se sušijo na zraku, kar gre bolj kasno bolje sušene. Peči se kurijo z drvmi.

Izdelujejo se štiri vrste paprike, ki so označene z rimskimi številkami. Prva kvaliteta se imenuje sladka paprika, ki se izdeluje iz najboljših paprik na ta način, da se seme in žile izločijo od luskine in steblo odtrga. Seme se izsuje in odloči od žilic, nato namoči v mlačni vodi, kjer

ostane 3 dni, da puhti iz njega ostrina. Nato se odcedi in posuši. Posušeno seme se pomeša z luskino in sicer na 100 kg luskine 40—60 kg semena; ako je luska paprike odprtejšje barve se vzame manje semen, ako je zaprtejšje barve, pa več. Nato se iztolče, izrešeta, odsuje prah, zmelje in dobi prvovrstno sladko papriko.

Druga kvaliteta je »ljuta« (huda) paprika, pri kateri se luskina sname, nato se stolče, na redkem situ preseje, da se prah odstrani in se potem zmelje.

Tretja kvaliteta: zmeljejo se žile, ki se dobijo pri izdelavi sladke paprike, potem se primešajo bele (nezrele) paprike pokvarjene, prah od sladke paprike in vse skupaj se stolče in zmelje.

Poprej je obstojala »zadruga« za pridelavo paprike, ki je obsegala prvih deset vasi in štela 590 članov. Ta zadruga je imela svoj mlin, tudi svojo sušilnico. Sedaj se je zadruga razšla in so gg. Svetozar Koledin in Dušan Otlokan lastniki mlina. Mlin ima motorje za 60 in 120 konjskih sil.

(Dalje prih.)

Ulka: ruska zelo trda jarina. Na borzi se ne more dobiti. Primesi 3 do 12 odstotkov.

Varna: bulgarska rdeča, srednje trda. Precej primesi. Zetev: julij-avgust.

Viktoria: avstralska pšenica.

Walla Walla: kalifornijska jako bela, trda, suha pšenica, malo lepivca. Se meša z mehkiimi vrstami. Primesi 2 do 6 odstotkov. Zetev: junij-julij.

Webbs Challenge: angleška pšenica.

Western Wheat: glej Hard Winter.

White Winter: glej Hard Winter.

Kaj mora trgovec danes vedeti o davčnih zadevah.

(Nadaljevanje.)

2. Novi finančni zakon za leto 1921 (»Uradni list« št. 90/240, iz leta 1921), pa uveljavlja še v členu 36 jamstvo službodajalcev za dohodnino in plačarino, ki se predpiše tudi onim nameščencem, ki imajo nestalne plače ali mezde. Nestalne plače oziroma mezde so one, ki se nameščencem izplačujejo v štiritedenskih ali pa še krajših rokih. Jamstvo zavisi od okolnosti, da je nameščenec zaposlen dalje nego mesec dni, pri dotičnem gospodarju.

V prvem slučaju so trgovci zavezani pobirati odpadajočo dohodnino in plačarino, v drugem slučaju so pa le pooblašteni k odbitku davkov. Zadane jih pa, ako tega pooblastila ne izrabijo, riziko jamstva. Davčna oblast predpiše namreč gospodarju pri nestalnih prejemkih tedaj na te odpadajoče davke, ako zadevni davki pri nameščencih ne bi bili izterljivi.

Tudi v drugem slučaju (torej pri nestalnih službenih prejemkih) mora službodajalec pobrane davčne zneske odvesti pristojnemu davčnemu uradu tekom 14 dni po preteku vsacega četrtletja in sicer s podrobnim predpisanim izkazom (v dveh izvodih). Izkazi naj vsebujejo poleg odbitih davčnih zneskov tudi še natančno označbo nameščenca, katerega mu se je odtegnil davek.

Davčno jamstvo pri službenih in mezdah nestalnih prejemkih se pa ne sme uveljaviti samo za davke, ki odpadejo na službene oziroma mezdne prejemke za čas od 14. julija 1921 nadalje.

Davke mora službodajalec sam preračunati in sicer tako, kakor bi bili nestalni službeni prejemki edini dohodni vir nameščenca.

Proti jamstvenim plačilnim nalogom se lahko obrtnik pritoži tekom 15 dni po dostavi dotičnega odloka. Prizivati se sme tu le glede okolnosti, na kateri sloni davčno jamstvo, ne pa tudi glede višine davkov, za katere je davčno oblast uveljavilo davčno jamstvo.

Jamstvo se nanaša v obeh primerih na sledeče davke:

a) dohodnino, ki sestoji iz temeljnega zneska, samske in vojne doklade,

b) plačarino. Poleg te se plačuje še 70% enotni državni pribitek in pa avtonomne doklade k plačarini.

c) končno se jamstvo nanaša še na invalidski davek, ki odpade na plačarino in na 90% enotni državni pribitek k plačarini. Ako se pa nameščencu radi prenizkih službenih dohodkov ne more odmeriti plačarina, zavisi invalidski davek od višine dohodnine.

VIII. Važno je za vsakega trgovca, da sodeluje pri odmeri davkov. Ako tega ne stori, priredi davčna oblast davke na podlagi uradnih pripomočkov, t. j. na podlagi poizvedb.

Če trgovec ne sodeluje pri odmeri davkov, pri kateri davkoplačevalec ni hotel sodelovati, se namreč v skoro vseh slučajih zavrnejo in sicer z utemeljitvijo, da je stranka kontumacirana.

Davčne oblasti to okolnost prezre le v zelo izrednih slučajih.

Sodelovati pa mora stranka:

1. s tem, da vloži napoved za dotični davek,

V proslavo poroke Nj. Veličanstva kralja Aleksandra odrejam, da naj bodo v četrtek dne 8. t. m. vse trgovine v Ljubljani zaprte. Člani trgovskega gremija naj za ta dan okrase svoje izložebe, oni trgovci pa, ki so zajedno hišni posestniki, naj razobesijo zastave.

Načelnik.

Izvoz in uvoz.

Svoboden izvoz žita iz Rumunije. Iz Bukarešte poročajo: Izvoz žita nove žetve bo razen pšenice svoboden proti izvozni taksi.

Narodno gospodarske zadeve.

Industrija.

Kovinarska stavka v Celju končana. Po dva in pol mesečni borbi so se vršila preteklo soboto pri celjskem obrtnem nadzorstvu pogajanja med organizacijo kovinarjev in posestnikom tovarne gospodom A. Westnom. Z delom se začne 6. t. m. Plače delavstvu se bodo zvišale povprečno za 25%, vendar tako, da bodo dobili najbolj prizadeti tudi do 35%.

Nova tovarna v Mariboru. Podjetnik Ivančič iz Gorice ustanovi v Mariboru tovarno za naramnice.

Denarstvo.

Bolgarska narodna banka. Po poročilu upravnega odbora je imela Bolgarska narodna banka v preteklem letu čistega dobička 234.614.237 levov proti 112.113.129 levov v letu 1920. V letu 1921 se je torej dobiček povečal za vsoto 122.501.105 levov. — Na podlagi izprememb in dopolnil zakona o Bolgarski narodni banki od dne 12. maja se poveča osnovna glavica banke od 100 na 200 milijonov levov. Kot dopolnilo tega poviška se uporabi 50 milijonov od čistega dobička iz leta 1921 in 50 milijonov iz rezervnega kapitala.

Borzni promet v Rusiji se živahno razvija in je v vsej Rusiji že 24 borz s centralo v Moskvi.

Vprašanje notiranja dinarja na dunajski borzi. Povodom predoga, naj tudi na dunajski borzi notira dinar, ne krona je dunajska devizna centrala odgovorila, da tega ni mogoče izvršiti prej, dokler tudi jugoslovanske banke ne bodo vodile svojih knjig v dinarjih.

Ameriško posojilo podpisano. Finančni minister Kumanudi je definitivno podpisal posojilno pogodbo z Blerovo skupino za 100 milijonov dolarjev in sicer pod sledečimi pogoji: Kurz 86 in triletni, obrestna mera 8 odst., trideset milijonov se izplača v gotovini. Če družba plasira bone v inozemstvu po 95 ali več, ostane tri četrtine suficita naši državi, ena četrtina pa družbi. Jadranska železnica se mora trasirati v desetih mesecih od dneva podpis, v nadaljnjih desetih mesecih se mora pričeti gradnja sama. V teku tega leta mora družba izplačati 25 milijonov dolarjev efektivno.

Carina.

Novi carinski predpisi za odpravljanje domačega blaga čez inozemstvo. Da se doseže enotno odpravljanje domačega blaga ki se prevaža iz enega dela naše države v drugi del, pa mora transitariti drugo državo, (n. pr. iz Ljubljane v Split čez Trst) je izdala generalna direkcija carin sledeče nove carinske predpise:

1. Domače blago, ki se odpravlja iz enega kraja naše države v drugi, pa mora transitariti tujo državo, se mora prijaviti carinarnici z izvozno deklaracijo v treh izvodih. V deklaraciji se mora označiti pot, po kateri se blago prevozi, namembno (vstopno) carinarnico, pri kateri blago zopet vstopi v našo državo, ime izvoznika, številko, obliko, znak in številko kolijev, bruto težino blaga, pa tudi neto težino, če se tako blago pri uvozu ne carini po bruto težini, in tarifsko imenovanega blaga po uvozni tarifi.

Po izvršenem pregledu se blago, izvzemši če je obsežno — stavi pod carinsko zaporo in preračunajo carinske pristojbine.

Če blago plača izvozno carino, se ta izračuna, ali če se ne plača marveč samo osigura bodisi s kavcijo, bodisi z garantom pismu pooblaščenih bank ali pa v jamstvu, ki je predvideno v čl. 47 postopka za odpravljanje carinskega

blaga. Za te garancije se plačujejo pristojbine po št. 39 taksnega zakona.

Kavcija se ne sme zahtevati, če železnica, pošta ali pa parobrodski podjetja prevzamejo garancijo za izvozno carino.

Za blago, ki je prepovedano za izvoz in za blago, ki je podvrženo osiguranju valute, je potrebna predhodna odobritev Generalne direkcije carin, kamor se naj prosilci tudi neposredno obračajo.

Carinarnice v notranjosti države smejo odpravljati tako blago samo v slučajih, če blago do izstopne carinarnice potuje z železnico, pošto ali parobrodi, v vseh drugih slučajih se tako blago dpravlja sam pri obmejnih carinarnicah.

Rok v katerem se mora blago oddati vstopni carinarnici, odreja odpravna carinarnica v smislu člena 115 carinskega zakona.

Kuvertirani triplikati izvozne deklaracije prevzame voznik (železnica pošta, parobrod), da ga v določenem roku odda vstopni carinarnici. Duplikat pa pošlje odpravna carinarnica v priporočenem pismu vstopni carinarnici.

2. Vstopna carinarnica sprejme blago na temelju triplikata ozir. duplikata izvozne deklaracije.

Razven te se mora obmejni vstopni carinarnici predložiti še uvozna deklaracija v treh izvodih s tarifskim imenovanjem blaga, ki se mora vjemati z imenovanjem v izvozni deklaraciji.

Po uvozni deklaraciji se plačajo samo sporedne pristojbine če se blago popolnoma vjema z uvozno in izvozno deklaracijo in če so carinske plombe nepokvarjene.

3. Po oddaji blaga lastniku vrne vstopna carinarnica izvozni carinarnici triplikati uvozne deklaracije. Na temelju tega triplikata na to izvozna carinarnica vrača nedeponirano kavcijo ali garancijo, če je blago bilo podvrženo izvozni carini.

Duplikat izvozne in duplikat uvozne deklaracije pa se izroči deklarantu.

Ta postopek velja od 20. maja naprej in se morajo po njem ravnavati vse carinarnice v kraljevini. Za tranzitni promet na progi Ljutomer-Radgona-Špilje-Maribor veljajo posebni predpisi.

Kmetijstvo.

Kedaj je treba škropiti vinograde. Pri škropljenju vinogradov je najvažnejše, da se vrši o pravem času. Osobito velja to v prvem in drugem škropljenju. Prvo škropljenje je treba izvršiti poprej nego okuži peronospora trto po svojem prvem poletnem semenu (troših). Učenjaki, ki se pečajo z biologijo (življenjeslovjem) peronospora so dognali da gre prva okužba od zemlje potom pomladnih trossov. Prvi izdatni in topli dež v drugi polovici meseca majnika vrže klice (pomladne trose) peronospora na najspodnje liste trte, kjer se razvijajo in razmnože tekom 10—12 dni. To je inkubacijska (valilna) doba peronospora v tem času. Ako pade proti koncu te dobe zopet dež, razvije peronospora na spodnji strani okuženih listov poletne trose in ti so še le nevarni splošni okužbi vinogradov. Predno ti poletni troši okužijo trte, morajo biti trte proti njim zavarovane to je poškrpljene s strupljeno bakreno soljo (galico, bosnopasto itd.), ki jim ne da izrasti. Kakorhitro izkale, jih strupena bakrena sol uniči. Dobro poškrpljena trta je pred njimi varna, škropljenje učinkuje toraj le preventivno (zabranjevalno), ne pa kurativno (zdravilno). Letos je padel prvi izdatni dež 27. majnika. Ako bode po preteku 10 do 12 dni zopet deževalo, je pričakovati okrog 6. do 8. junija prve, poletne trose peronospora na najspodnejših listih trt, ki so vidni na spodnji strani listov v obliki rahlih belih lis. Te troši okužijo vse trte v vinogradu in ko pade zopet dež, troši izkale ter se zarastejo v notranjščino vseh zelenih trtnih delov (listov, grozdov). Do takrat mora biti trta poškrpljena. Vinogradniki, poškrpite tedaj vse trte vsaj do 8. junija. Le če vlada suho vreme čakate lahko tudi dalje, a ne čez 10. junij. Drugo škropljenje sledi 14 dni za prvim, tretje tri tedne za drugim. Trikratno škropljenje zadostuje v normalnih letih popolnoma. V mokrem poletju škropimo pa v krajših presledkih štirikrat na leto.

Promet.

Prometne omejitve. Za postaje od Indije do Beograda in južno od Beograda je dovoljeno sprejemati in odpošiljati pošiljke režijskih pragov za beogradsko direkcijo in pošiljke izseljenikov, kateri se sele z dovoljenjem ministarstva za agrarne reforme na svoja zemljišča. — Sprejemanje in odpošiljanje robe ki se ocarini v carinarni Roma Termini, je zopet dovoljeno. — Za pošiljke lesa, ki so namenjene v Trieste punto franco vecchio ali Trieste punto franco Nuovo Duca d'Aosta ni več potrebno transportno dovoljenje od strani Magazzini generali v Trstu.

Nov most čez Krko. Pri Cerkljah na Dolenjskem so prošli teden začeli zabiati pilote za hrastov most čez Krko, katerega tamkašnje ljudstvo nestrpno pričakuje. Gradnjo mostu je prevzel podjetnik Steiner iz Ljubljane. Most bo že letošnjo jesen izročen prometu.

Prometne omejitve. Sprejemanje pošilj, ki so namenjene tvrdkam Ernest Obreda, Milano in Sesto, S. Giovanni, Acciaerie e Ferriere Le Lombarde, Milano je do nadaljnjega ukinjeno.

Nočni zračni promet Pariz-London. Te dni je bil otvorjen nočni letalski promet med Londonom in Parizom. — Prvi polet se je popolnoma posrečil.

Iz naših organizacij.

Dne 21. V. 1922 je imel gremij trgovcev v Radovljici v hotelu Jekler na Bledu letni občni zbor z sledečim dnevnim redom: I. Poročilo načelnika o delovanju; II. Pregled in odobritev računa za leto 1921; III. Določitev proračuna za leto 1922; IV. Prememba člena II., odstavka 4 a gremijalnih pravil; V. Raznosterosti. — Načelnik otvori občni zbor s pozdravom g. pristava trg. in obrt. zbornice in delegata zveze trgovskih gremijev v Ljubljani g. I. Mohoriča, izražajoč veselje, da ga moremo kot odposlanca zveze med seboj pozdraviti. Dalje ugotavlja, da kaže današnja udeležba zanimanje naših članov za trgovsko organizacijo. Posebno tovariši iz Bleda in okolice so vedno posebno živahni in uneti za našo stvar.

I. točka dnevn. reda: O delovanju gremija poroča načelnik, da je imelo načelstvo od zadnjega obč. zbora sedem sej.

Raznih dopisov je bilo 398. Načelstvo je oddalo okr. glavarstvu v 45 slučajih svoje mnenje. Načelstvo oziroma gremij je bil zastopan skoro pri vseh sejah zveze trgovskih gremijev v Ljubljani.

Občnega zbora zveze trgovskih gremijev v Mariboru udeležila sta se za naš gremij dva delegata.

O delovanju zveze trg. gremijev bo poročal vsled prijaznosti delegat gosp. Ivan Mohorič.

II. točka. Načelnik prečita letni račun, kateri izkazuje:

Dohodkov skupaj K 36.038.98; stroškov K 35.088.80; gotovine v blagajni koncem leta 1921 K 950.18. Ker nihče ne ugovarja proti računu se isti vzame v naznanje.

III. točka. Tovariš I. Rus prečita proračun, kateri izkazuje potrebnih za tekoče leto 1922 za 15.500 K in pokritja za 2000 K tako, da se ima primanjkljaj po 13.500 K kriti z največ 10% no doklado.

K tej točki se oglasi Jakob Kunstelj iz Gorij ter želi pojasniti, katera podlaga se je vzela za pobiranje 17 odstotne doklade. Načelnik mu pojasni na kakšen način se je odmerila doklada, s čemur se tov. Kunstelj zadovolji. K besedi se ni oglasil nihče več, načelnik odredi glasovanje ter se je proračun enoglasno sprejel.

IV. točka. Prememba člena 11 odst. 4 a) gremijalnih pravil.

Člen II. odst. 4 a) gremijalnih pravil se sedaj glasi:

Učna doba pri trgovini znaša 3 do 4 leta le v izvanrednih slučajih sme načelstvo dovoliti še krajšo učno dobo.

V prihodnje naj se ta člen glasi enostavno:

Učna doba pri trgovini znaša 3 leta.

Predlog o spremembi se da na glasovanje in se soglasno sprejme.

Načelnik pravi da se bo vsled želje g. J. Kunstelja vprašal oddelke ministarstva trgovine in industrije glede tega, kdo sme imeti vaje; na prihodnjem

občnem zboru bo to naznanil.

V. točka. Raznoterosti. Načelnik priporoča, ker se v teku 8 dni vrši volitev v pridobinsko komisijo, da se tovariši kar mogoče zavzamejo za to, in solidarno imenujejo kandidate.

Tov. Rus predlaga, da bi v tem oziru stopili v stik z obrtniki.

Tov. Petrič poroča o listi za pridobinsko komisijo, ter opozarja na nujno potreben vpogled v katero kategorijo volilec spada.

Tov. Kunstelj želi pojasniti na lansko vlogo glede cementiranja vag. Načelnik mu poroča da je gremij napravil v tej zadevi vse potrebno, in da se je vsled ukrepa nadzornik merosodne uprave zglasil pri gremijalnem načelniku, se informiral o nepravilnem postopanju uradnika merosodca ter želel uvideti, na kak način si trgovci želijo uredbo cementiranja.

Tov. Zore prosi pojasnila od gosp. Mohoriča o poslovnem davku. G. Mohorič mu pojasni, da je bil tozadevni zakon že v trgovskem listu objavljen, nova navodila bodo pa tekom tedna izšla.

Konečno se načelnik zahvali za živahno zanimanje navzočih in zaključí občni zbor ob 13. uri.

Dobava, prodaja.

Dobava amonijevega solitra in trinitronaftalina. Smodnišnica v Kamniku razpisuje na dan 14. junija 1922 ob 11. dopoldne drugo ofertalno licitacijo glede dobave 220.000 kg amonijevega solitra in 50.000 kg trinitronaftalina. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razširjajte Trgovski list!

Razno.

Cestna železnica v Mariboru. Kakor doznava »Tabor«, je dobila mestna občina mariborska že več ponudb in načrtov za zgradbo električne cestne železnice in bo o tem v kratkem razpravljala tudi občinski svet.

Splošna prometna stavka v Hamburgu. Ker se ni delavstvu povišala plača, so proglasili v Hamburgu splošen prometni štrajk.

Nezaposlenost v Berlinu. Od 1. aprila do 1. maja je padla nezaposlenost v Berlinu od 160.500 na 61.700.

Konzulati v Zagrebu: Amerikanski: Zrinjski trg 19; Belgijski: Ulica barona Jelačića 4; Nemški: Gunduličeva ulica 28; Angleški: Gjorgjičeva ulica 7; Francoski: Zrinjski trg 9; Nizozemski: Gajeva ulica 32; Avstrijski: Markov trg 9; Poljski: Boskovičeva ulica 2; Ruski: Marovtska ulica 3; talijanski: Preradovičeva ulica 24; Španski: Trg 29. listopada 1918; Republika Uruguay: Starčevićev trg 4.

Povišanje poštinih železniških tarif v Poljski. S 1. julijem se povišajo v Poljski poštne in telefonske tarife, s 1. septembrom pa železniške tarife.

Zabrana trgovanja z nepočetim žitom v Madžarski. Iz Budimpešte poročajo da pripravlja madžarska vlada odredbo, s katero bo zabranjeno, trgovati z žitom ki je še na polju nepočet. S tem se hoče omejiti špekulacija žitnih trgovcev.

Pogajanja o trgovinski pogodbi med

našo državo in Poljsko se pričnejo kakor poročajo iz Beograda v najkrajšem času.

Tržno poročila.

Cena čevljev na Dunaju. Moški čevlji Boxcalf in chevreaux črni avstr. K 18.000 do 19.000.—, goveji črni 16.500 do 17.500.—. Naravno usnje in črno kravje usnje 19.100.—. Rujavo usnje 21.000.—. Ženski čevlji: goveji črni, avstr. 15.500.—, Goodyear Welt Boxcalf K 27.000.— do 28.000.—. Rujavo usnje 32.000.—. Danski nizki čevlji Goodyear Welt Boxcalf 23.000.—. Čevlji za gospice Makey Boxcalf K 11.500.—, rujavi K 13.000.—.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 23.75—24, Milan 330—350, London 303—305, Newyork 60—63.50, Pariz 605—615, Praga 129—137, Curih 1250—1300, Dunaj 0.50 do 0.61, Budimpešta 8.10—8.25, Varšava 1.80—1.85, valute: dolar 59—61, napoleoni 225—240 marke 23. Jadranska banka 410. Ljub. kreditna banka 230—240, Slov. eskomptna banka 181.25.

Curih, devize: Berlin 1.82, Newyork 5.22, London 23.46, Pariz 47.60, Milan 27.20, Praga 10.12, Budimpešta 0.63, Zagreb 1.82, Sofija 3.85, Varšava 0.14, Dunaj 0.04½, žigosane 0.04¾.

Berlin, devize: Rim 1498.10—1501.90, London 1293.35—1296.65, Newyork 287.86, Pariz 2621.70—2628.30, Curih 5513.10—5526.90, Dunaj 2.23—2.27, Budimpešta 33.45—33.55, Praga 560.15 do 562.25.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tucen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen), Rum - koncent., Rum - kompos., Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezolk. pijače:

Mallnova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladčice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni sok:

Malinovec la. z raf. sladkorjem, Citronov sirup z » » » Oranžni » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča:

Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis a-vis Belg. voj.

Oves, koruzo, fižol

v večjih množinah odda

torčka Bachó

poljedelski pridelki na debelo

Račje pri Mariboru.

(Brzjavaj: Bachó, Račje.)

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

„Promet“ Vse tehnične potrebščine iz gumija, asbesta, pamuka, in kovine. Potrebščine za strojni obrat, tehnične kemikalije, stroje i. t. d.

Lanki

BENCIN

ima trajno po najnižjih cenah na razpolago

Družba ZORA
skladišče Balkan.

Županstvo v Kranjski gori
proda najvišjemu ponudniku

5000 kg dobro ohranjenega železa

v ploščatih palicah (750 × 130 mm) in nekaj težkih kosov litega železa.

Ponudbe do 25. junija 1922.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Na veliko in malo!

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukanec, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše šivalne stroje za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre-mah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,

Ljubljana

Sv. Petra nasip šte. 7.

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače

ročne industrije

po ugodni cen. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304.

Delniška glavica:

K 20.000.000.—

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zaklad:

K 6.500.000.—

Telefoni šte. 146, 458.

Brzjavke: Eskomptna

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Zagreb, Rakek, Trst, Wien.
Raznovrstne spedicije.

BALKAN

d. d. za mednarodne transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s
pohištenimi vozovi. - Zacrli-
nanja, carinska agentura.